

Nyt katselemme vielä kuin kuvastimesta kuin arvoitusta. Raamattu. 1. Kor. 13:12

Pyhäinpäivä vie salaisuuden ääreille

Jokaisesta paikasta on lähdettävä kerran. On vuodatettava kyneleistä pimeä meri, katsottava rannat viimeisen kerran ja purjehdittava kuin sokea valon aavistusta päin.

Kari Mäkinen.
Hämärässä kypsyy aamu

Aika muuttaa merkitystään, syntyy uusi ajanlasku: ennen ja jälkeen. Kuolema ei ole kaiken loppu, vaan uuden, salatun alku. Lupa ylösnousemuksesta antaa toivon rakkaittemme tapaamisesta tuonpuoleisuudessa. Pyhäinpäivän iltana syttyvät kynttilät hautausmailla ja seurakuntien kynttiläkirkkoissa. Palava kynttilä on rukouksen vertauskuva. Kynttilöiden liekki kertoo kaipauksesta ja rakkaudesta, jota tuntemme kuolleita läheisiämme kohtaan.

Kotien rukouskirja

Kuvat: Päivi Setälä

Kuva: Maija-Leena Seppälä

KRISTILLINEN KIRJA

KRISTILLISEN KIRJAN VIIKKOA VIETETÄÄN 30.10.-5.11. MUTTA MIKÄ KIRJA ON KRISTILLINEN

Sivu 2

EROON VAI YHTEEN

SYLLISEN METSÄSTYS EI TUOTA TULOSTA EROTILANTEESSA, MUTTA SYIDEN POHTIMINEN VOI OLLA ALKU PAREMPAAN.

Sivu 2

HAUTAUSMAAT

AJAN MUUTTUMINEN NÄKYÄ MYÖS HAUTAUSMAILLA, JOISSA PORILAISILLA ON RIKAS KULTTUURIPERINTÖ

Keskiaukeama

URKUJENRAKENTAJAT

KESKI-PORIN KIRKON PERUSKORJAUKSEN PÄÄTTEKSI TYÖSKENTELEVÄT KIRKOSSA NYT URKUJENRAKENTAJAT

Sivu 8

Yli kolme tuhatta urkupilliä muokattavana

Keski-Porin kirkon urkujen sointi syvenee

"Urkujen rakentaminen oli 1960-luvulla tällaista", sanoo **Helmuth Gripenrog**. Hän vetää olkapäänsä piukoiksi ja jännittää koko vartalon.

"Keski-Porin kirkon urut ovat tyypillinen 1960-luvun tuote. Urut rakennettiin mahdollisimman pieneen tilaan, vaikka tilasta ei pulaa ollutkaan. Pilleistä tehtiin kapeita ja ne äänitettiin kireiksi", hän kuvailee.

Gripenrog äänittää parhailaan uudelleen Keski-Porin kirkon urkuja **Kalevi Mäkinen** kanssa.

"Kulttuuribarometri näkyy myös urkurakentamisessa", selvittää Kalevi Mäkinen.

"Tiedämme, millaisia ovat 1960-luvulla rakennetut talot. Sen ajan aatteiden mukaan urutkin rakennettiin. Myös materiaaleista tingittiin: käytettiin kimpilevyä, lastulevyä ja moderneja maaleja."

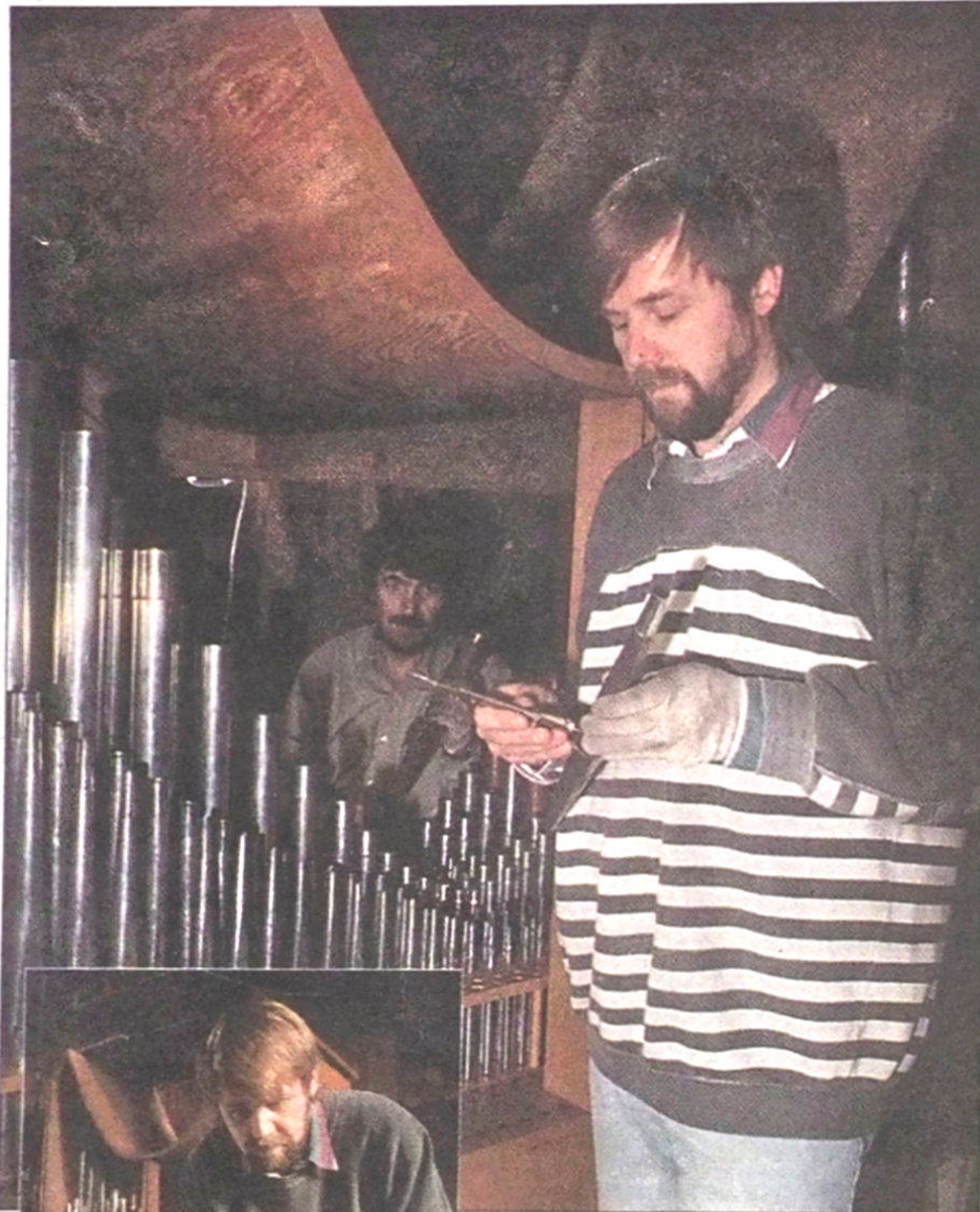
"Keski-Porin kirkon urut ovat kuitenkin parhaita aikakautensa soittamista. Sen verran hyvät nämä ovat, että ne kannattaa korjata", lohduttavat he porilaisia.

Pajupillin toimintaperiaate

Mäkinen ja Gripenrog äänittävät Keski-Porin 50-äänikertaiset urut kokonaan uudelleen, neljä äänikertaaakin vaihdetaan.

He laskeskelevat, että urkupillejä on reilusti yli 3 000. Useimmissa äänikertoissa on 56 pilliä, mutta joissakin äänikertoissa niitä on kolminkertainen, jopa viisinkertainen määrä, eli kolmesta viiteen pilliä soi samalla kosketuksella.

"Ensimmäisiä urkuja rakentaessani ja korjattaessani tapasin laskea pilliä, mutta enää en laske", naurahtaa Kalevi Mäkinen.

Kuvat Jyrki Toivanen

Kalevi Mäkinen (edessä) ja Helmuth Gripenrog äänittävät uudelleen Keski-Porin urujen yli kolme tuhatta pilliä.

Urkujenrakentajan tärkeimmät työkalut ovat korvat ja silmät, tuumaa Kalevi Mäkinen.

kinen. Urkupilli toimii samalla periaatteella kuin pajupilli.

Suaukon leveyden ja korkeuden suhde on tärkeä, aukon korkeus määrää äänen värin.

Urkupilleistä suurimmat ovat noin viiden metrin korkuisia ja lyhyimmät kymmenisen senttiä.

Äänen korkeus vaihtelee 32 hertsistä 12 000 hertsisiin.

Urkujenrakentajat ottavat pillin kerrallaan ja muokkaavat sen aukkoa veitsellä. Veistäminen on aika helppoa, sillä pillit ovat varsin pehmeää tinaa ja lyijy sekoitusta.

"Urkujenrakentajan tärkeimmät työkalut ovat korvat ja silmät", toteaa Mäkinen.

Häämarssiin uusi sointi

"Vanhoissa ja uusissa urkupilleissä on sama ero kuin stradiivariuksissa ja nykyviuluissa, jäljittelemään ei pysty, vaikka tosiasiat rakentamisesta ovat tiedossa.

Kun nyt rakennetaan urut, niin 200 vuoden kuluttua tiedetään, miten ne soivat", uskoo Helmuth Gripenrog.

Urkujen korjauksessa saadaan hänen mielestään paljon hyötyä verrattain vähällä rahalla. Hyvä jumalanpalvelussoitin on automaattisesti hyvä konserttisoitin.

"Paljon enemmänkin voisi tehdä, mutta on mietittävä, miten paljon kannattaa investoida; uuden veroisia ei kuitenkaan korjaamalla saada."

Soinnillisesti uruissa tapahtuu mullistus, kun korkeasta ja kireästä siirrytään uuden ääntä myötä täyteläiseen sointiin. Esimerkiksi Mendelssohnin häämarssi soi aivan eri tavalla.

Saman tien he ylistävät Keski-Porin kirkon akustiikkaa, jollaisesta uusissa kirkoissa ei voi haaveillakaan.

"Urut, akustiikka ja seurakunta muodostavat kokonaisuuden. Seurakunnan on helppo laulaa, kun akustiikka on hyvä.

Urkukonsertteja joulukuussa

Uudistettuja urkuja juhliitaan joulukuussa kahdella urkukonsertilla.

Ensimmäinen konsertti uruilla on tiistaina 3. joulukuuta klo 19, jolloin Keski-Porin urkuri **Juhani Romppanen** soittaa Bachin, Regerin Duboisin, Viemen ja Widorin musiikkia.

Erilainen urkukonsertti on 4. adventtisunnuntaina 22. joulukuuta klo 18, jolloin urkumaratoniissa soittavat vuorollaan **Birgitta Forsman**, **Kalevi Kiviniemi**, **Markku Hietaharju** ja **Kari Vuola**. Konsertin juontaa **Raimo Lintuniemi**, joka tunnetaan asiantuntijana ja hauskana juontajana. Hän on juontanut mm. Lahden urkuviiikkojen maratonkonsertteja ja monia tv-konsertteja.

Urkumaraton on kestoalla tavallista konserttia pitempi, mutta ideana on, että osaksi aikaakin voi tulla ja välillä voi jaloitellakin. Urkumusiikin eri puolet ovat rikkaasti esillä, yllätyksiäkin on luvassa.

Juhlaviikon konsertit

Joulukuun ensimmäinen viikko Keski-Porin kirkossa on myös musiikin juhlaa.

Su 1.12. klo 18 J.S. Bach: Messu h-molli. Kamarikuoro Cantionale, Tampereen kaupunginorkesteri, joht. Pekka Mäntymä.

Ti 3.12. klo 19 urkukonsertti, **Juhani Romppanen**

To 5.12. klo 19 Porin Mieslaulun isänmaallinen konsertti, av. Satakunnan Sotilasorkesteri, **Juhani Romppanen**

Su 8.12. klo 19 J. Haydn: Oratorio Luominen. Porin Filharmoninen kuoro, **Porin Sinfonieta**, joht. **Juhani Lamminmäki**.

Lasten kirjoituskilpailussa tuli esiin

Toivo tavallisesta elämästä

Lapset osallistuivat Porissa lokakuussa järjestettyyn Toivon foorumiin liittyi myös kirjoituskilpailu, jonka aiheena oli "Onko toivoa". Lasten kirjoitukset kuvaavat haaveita ja niiden myötä toivoa.

Kilpailuun osallistui porilaisia ala-asteiden oppilaita. Palkituiksi tulivat mm. **Sanna Kyytinen**, **Heidi Blomqvist** ja **Ville Aaltonen** Uudenkoiviston koulun 3A-luokalta.

Minä toivoisin, että olisin terve ja, että saisin hyvän ammatin. Kun olen kirjoittanut itseni ylioppilaaksi, niin haen itseni sairaanhoitajaksi. Jos en pääse sairaanhoitajaksi, niin haen itseni kampaajaksi.

Kun menen naimisiin, haluan kolme lasta. Toivon, että he kasvavat terveinä ja samalla toivon, että mieheni olisi poliisi. Kun olen vanha niin haluan, että lapsenlapseni kutsuvat minua mummiksi tai mummuksi.

Haluaisin, että eläisin yhdeksänkymmentäyhden vanhaksi. Mutta sitä ennen aion lähteä jonnekin aurinkoon. Kun olen kahdeksänkymmenen vanha

niin menen ehkä vanhainkotiin. Mutta toivottavasti en mene.

Sanna Kyytinen

Nyt kun olen pieni, toivoisin, että minulla menisi lukuvuodet hyvin. Vielä toivoisin kauheasti koiraa. Meille ei voi ostaa koiraa siksi, kun minun äitini on allerginen siitepölylle. Muuten meillä olisi ehkä koiria.

Toivoisin, että osaisin vähän paremmin matematiikkaa ja on lukemisessakin parantamisen varaa. Kaikissa aineissa on aina parantamisen varaa.

Minä toivoisin, että minusta

tulisi eläinlääkäri. Jos en pääsisi, minusta tulisi ratsastuksenopettaja. Opettaisin pieniä poikia ja tyttöjä. Kun menisin kotiin alkaisi siivous ja tiskaus. Sen jälkeen menisin nukkumaan. Söisin varhain aamupalaa. Sen syötyä lähtisin taas töihin.

Olen eläkkeellä ja vanhainkodissa. Olen hyvin pirteä mummo. Istuisin päivittäin puiston penkillä. Pyöräilisin paljon ja kuuntelisin lintujen kaunista laulua. Kun kuolisin haluaisin, että pääsisin taivaaseen.

Toivottavasti Jumala pitäisi minusta hyvää huolta. Toivoi-

sin, että elämä alkaisi taivaassa uudestaan.

Heidi Blomqvist

Nyt minä olen pieni kolmasluokkalainen ja ison kokoinen. Meidän isä ja äiti ovat melkein aina töissä. Minä en näe heitä ennen kuin neljän jälkeen.

Minulla on tosi paljon kaveria ja minä istun yhden Heidin vieressä koulussa.

Minä toivon rauhaa ja iloa, koska minä katson telkkarissa sotia ja pommeja. Toivoisin myös pääseväni urheilupuistoon ja Fc-Jazziin aikuisena, koska tykkään jalkapallosta ja

jääpallosta. Toivon, että perheessä kaikki pysyisivät terveenä niin kuin muutkin. Tykkään tytöistä ihan vähän, mutta onneksi poikia on enemmän kuin tyttöjä. Mutta yhtä juttua minä toivon, että tytöt olisivat hiukan rauhallisempia.

Nuorena haluan kevarin ja ajokortin. Sitten kun olen vanha, niin liikun ja haluan olla terve ja liikkuvainen pappara.

Ennen kuin kuolen aion ruokailla joka päivä, koska en halua kuolla. Sitten kun se aika koittaa, niin toivoisin, että kaikki, jotka tuntevat minut, muistaisivat minut.

Ville Aaltonen

KIRKKO sanomat

Julkaisija:
Porin ev.lut.seurakunnat
Päätoimittaja: Kari Erkkola
Toimitussihteeri:
Maija-Leena Seppälä

Toimitusneuvosto:
Porin seurakuntien tiedotustoimikunta
Osoite: Hallituskatu 9 b,
PL 122, 28101 Pori
Puh. 6238 715

Ilmoitusmyynti:
Juha Kiukkonen, p. 5389 585
Ilmoitushinta: 4,50 + alv
Taitto: Väylä-Mediat Oy
Kustantaja: Kirkko-Mediat Oy

Yksityistilaus: 25 mk vuosikerta
Painatus: Loimaan Kirjapaino Oy
Jakelu: Porin Jakelukeskus
ja posti (Ahlainen)
Seuraava numero: 30.11.